

[Undervisningsministeren.]

mende Tid store Udgifter for Kommunerne Landet over. Der er mange Kommuner, der venter paa at faa Besked om, hvad en ny Ordning vil kræve, før de indretter det nye ved deres Skolevæsen, som de anser for nødvendigt. De har opsat det i de sidste Aar, fordi de stadig ventede paa en Nyordning; men hvis det virkelig blev en Kendsgerning, at der ingen ny Lov kom, vilde de være henvist til at gennemføre adskillige Forbedringer, der vilde betyde adskillige Udgifter, som de efter gældende Lovgivning ikke havde nogen som helst Mulighed for at faa Støtte til. Jeg gør altsaa opmærksom paa dette: Ingen ny Lov betyder ikke, at man sparer alle Pengene. Det betyder, at Kommunerne faar store Udgifter, for manges Vedkommende større Udgifter, end de vil faa, dersom Skoleloven gennemføres.

Dernæst gør jeg opmærksom paa, at denne Nyordning ikke kræves gennemført før om 10 Aar. Oprindeligt havde vi fastsat 1946 som den yderste Frist for Nyordningens Gennemførelse. Da jeg havde foreslaaet 1948, lærte Venstre hurtigt ogsaa at skrive 1948 i deres Forslag, og det er der ikke noget at sige til. Vi har jo støttet hinanden i de Ændringsforslag, der er stillet, og det var vel kun rimeligt, at man over for en Indrømmelse som denne med det samme slog til.

Naar man nu fra konservativ Side siger, at i Landkommunerne kan man ikke gennemføre Nyordninger, der medfører en øget aarlig Udgift paa 10 pCt. eller en Udgift een Gang for alle paa 12 Kr. pr. Indbygger, uden at man skal have en Afstemning med Flertal ved denne Afstemning, saa ved jeg for det første ikke, hvorfor man er saa ængstelig for at lade Landkommunerne bestemme. Jeg har ikke set noget om, at man fra konservativ Side har stillet Betingelser for, hvornaar Bykommunerne skal kunne gennemføre Forbedringer i Skolevæsenet. Men altsaa, naar Landkommunerne nu skal have gennemført Forbedringer i Skolevæsenet, siger Det konservative Folkeparti: Hvis det er over 10 pCt. i aarlig Udgift eller over 12 Kr. pr. Indbygger een Gang for alle, skal der afholdes en Afstemning, og hvis der ved denne Afstemning er Flertal imod, kan det ikke gennemføres!

Hvad betyder det nu? Det betyder, at en Landkommune med 1 600 Indbyggere ikke vil kunne gennemføre en Udgift paa 2 000 Kr. aarligt eller en Byggeudgift een Gang for alle paa 20 000 Kr., uden at man i Forvejen skal have Flertal inden for

Kommunen til at gennemføre det. Man kan ikke gennemføre en Nyordning, som de Konservative selv kræver, uden i mange Tilfælde at maatte spørge Beboerne, og hvis Beboerne siger nej, maa man lade være. (*Kristen Amby*: Det er dog godt demokratisk!). Hvis man virkelig mener, at et Sogneraad, der er valgt af de samme Beboere, ikke skal have Ansvar for deres Økonomi, saa tror jeg nu, man misforstaar Demokrati. Demokrati bestaar formentlig ikke i, at et Sogneraad paa ethvert Tidspunkt skal søge Tilslutning fra Befolkningen til de Ting, man i øvrigt mener er fornuftigt at gennemføre. Jeg tror ikke, det er sundt at svække Ansvar hos de kommunale Myndigheder, og jeg begriber egentlig ikke, hvorfor Det konservative Folkeparti er saa betænkeligt ved at lade Landkommunerne bestemme over deres Udgifter, som er Smaating i Forhold til, hvad man bestemmer om i Bykommunerne, hvor der aldrig har skullet en Folkeafstemning til for at tiltræde, at Nyordninger blev gennemført.

Det er kun rimeligt, at Staten ved Gennemførelsen af denne Ordning, hvorefter det bliver nødvendigt at opføre nye Bygninger, er med til at dække en Del af Udgifterne, bl. a. ogsaa af den Grund, at disse Byggeudgifter ikke kan medregnes i den kommunale Udligning, som nu er gennemført. Derfor vil det være naturligt, at man siger, at naar vi gennemfører et Lovforslag, som vi paa Forhaand ved vil medføre betydelige Udgifter for de fleste Kommuner, maa Staten tage sin Andel af disse Udgifter.

Det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen spurgte mig, hvad der skulde lægges i, at der i vort Forslag i saa Henseende i Mod sætning til Venstres stod, at Staten ydede indtil Halvdelen af Udgifterne til Renter og Afdrag. Ja, det skal formentlig betyde det samme, som det betød, da Venstre skrev nøjagtig det samme i sit Ændringsforslag i Fjor. I Venstres Ændringsforslag i Fjor stod nøjagtig det samme, som der staar i vort Ændringsforslag i Aar. Det betyder efter min Mening, at vi giver Halvdelen af disse Udgifter. Jeg mener, at inden for den Begrænsning, der er sat med de 900 000 Kr., vilde det være muligt at komme meget langt i Retning af at kunne imødekomme Henvendelser udefra om Støtte til Gennemførelse af de Ting, som vi her har krævet, ligesom jeg ogsaa synes, at det er rimeligt, at sætte Begrænsningen for den enkelte Skole til de 35 000 Kr., for det kan ikke være vor Opgave at animere til, at man bygger dyrt, vor Opgave maa være at forlange, at der